

De hoornaar is geen horzel

Astrid Schoots

In het afgelopen maartnummer ('Komt de hoornaar nog voor?', BIJEN 14(3):70, werd geconcludeerd dat de hoornaar de laatste jaren met een opmars naar het noorden bezig is. Daarop zijn verschillende lezersreacties bij de redactie binnengekomen, die dit verschijnsel nogmaals bevestigen.

Zo heeft Ton Smolders bij zijn bijenstal in Hilvarenbeek meerdere hoornaars gezien en schrijft Jan Speelziek over een aantal nesten: in Teuge één in een spouwmuur, bij Terwolde onder de dakpannen en in Voorst in een lege korf. Gelukkig waren de betrokkenen in alle drie de gevallen zeer geïnteresseerd en tolerant, want de hoornaar is nuttig en zachtvaardig, behalve als men vlak bij het nest komt. Ook Jos van der Ven uit Schijndel geeft mooie informatie: zijn nest begon met een gaatje in een knotwilg ter grootte van een duivenei, en met het toenemen van het wespverkeer (tot zo'n tien per minuut in augustus, ongeacht de weersomstandigheden) kwam er steeds meer houtboorsel onder de boom te liggen. In de winter heeft hij de boom gespleten om het nest te bekijken, en een stukje ervan in een sigarenkistje

aan de redactie gestuurd! Zo was mooi de typische wespennestbouw te zien: horizontale raten, met stevige papieren zuiltjes als verbinding ertussen, en grote naar beneden gerichte cellen.

De naamgeving van dit dier zorgt voor veel verwarring: de hoornaar wordt ook wel superwesp of hoorntje genoemd, maar helaas ook foutief horzel, wat een totaal ander dier is. Misschien vanwege het engelse 'hornet', dat met beide vertaald wordt. Maar zelfs in het Nederlands woordenboek -weliswaar in een oude druk uit 1966- ontdek ik zojuist dat de horzel beide betekenissen krijgt (*Oestridae* en *Vespa crabro*)! Maar een horzel is de kwelgeest van het vee, die eitjes onder hun huid legt; de enige hoornaar die men op een paard ziet landen, is er een die de vliegen komt wegvangen! Ik stel dan ook voor om de hoornaar de eer te geven die haar toekomt en dus geen horzel meer te noemen.

135

Dhr. B. Averdijk uit Enter met een erg groot hoornaarnest. (Foto's M. Wekdam)